

Hvordan bruke Barnekonvensjonen for å forebygge utenforskap?

Rita Hammerø
Konstituert avdelingssjef PBU poliklinikk
Helse Stavanger

- Veien inn i utenforskap
- Systemutfordringer
- Et kvalitetsprosjekt i avdelingen inspirert av barnekonvensjonen.

«Barn og unges rettigheter i møte med psykisk helsevern»

VEIEN INN I UTENFORSKAP

Stavanger Kommune igangsatte ett prosjekt i 2021 som fikk i mandat å undersøke ungt utenforskap. Dette arbeidet ble vi invitert til å bli med på.

Kommisjonen ser at dårlige levekår kan forplante seg gjennom hele livet i form av dårligere helse, svakere skoleprestasjoner, høyere frafallsprosent i videregående opplæring, kortere utdanning, avbrutt yrkesaktivitet og oftere mottak av offentlige ytelser. Videre er det sammenheng mellom dårlig råd i familien og risikofaktorer relatert til rusmiddelbruk, kriminalitet, mobbing og vold.

Barn fra lavinntektsfamilier har vesentlig større risiko for å utvikle psykiske og somatiske helseproblemer enn andre barn. Gjennom hele livet gir sosial isolasjon og ensomhet økt risiko for psykisk sykdom, mens sosial støtte og nærhet til andre mennesker beskytter.

SYSTEMUTFORDRINGER I TJENESTETILBUDET

I kommisjonens rapport fremkommer:

Hvis vi skal lykkes med å forebygge utenforskap er det ønskelig med et tjenestetilbud som fungerer i samsvar med behovene for hjelp. Systemutfordringer og tverrsektorielt samarbeid i kommunal sektor er tema i Fafo-rapporten «Trøbbel i grenseflatene» (Hansen m. fl., 2020). Det vises her til flere tilsynsrapporter som har påpekt at manglende samhandling i oppfølging av utsatte barn og unge er et problem:

“Oppsummert peker disse tilsynene på at barn og unge ikke har fått den oppfølgingen de har hatt behov for, grunnet manglende samhandling og samarbeid mellom tjenester. De peker også på problemer grunnet manglende struktur og systematikk i pågående samarbeid og problemer som skyldes manglende oppfølging av samarbeid mellom tjenester og koordinering av innsatsen til den det gjelder” (Hansen m.fl., 2020, s.7).

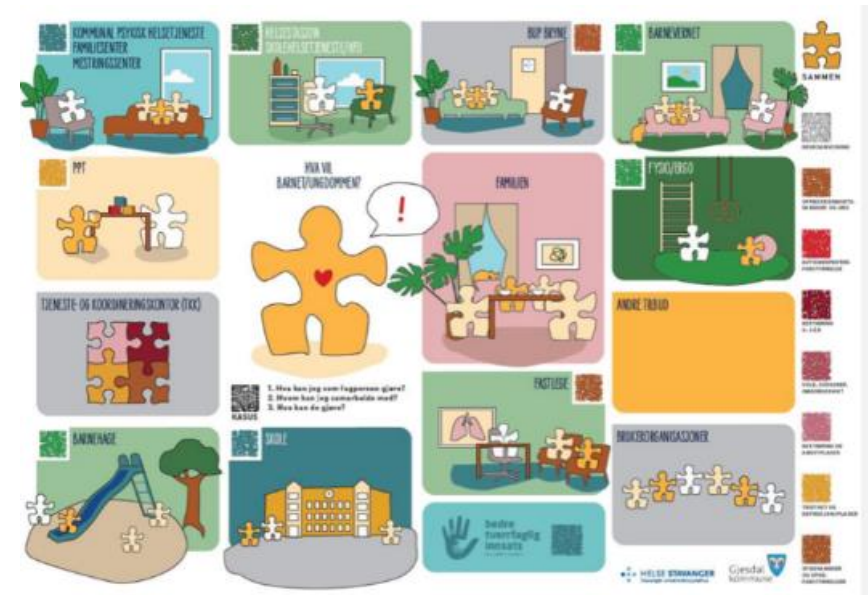
BARN OG UNGES HELSETJENESTE

Samarbeid mellom kommune og BUP

I kapittel 5 og 6 dreier det seg hovedsakelig om samarbeid på tvers av nivåene i helseforvaltningen, og samarbeid og samhandling mot andre forvaltningsområder som barneverntjenesten, utdanningssektoren og/eller arbeids- og velferdsforvaltningen.

Formålet er ansvarsavklaring og samarbeid mellom kommune og spesialisthelsetjeneste.

[Barn og unges helsetjeneste - Helse Stavanger \(helse-stavanger.no\)](https://helse-stavanger.no)

TILTAK SOM KAN MEDVIRKE TIL REDUSERT UTENFORSKAP

- God relasjonell kvalitet i samhandlingen med ungdommen.
- Økt medvirkning
- Behov for mer informasjon om tilbud, og mer samarbeid og samordning.
- Medvirkning fra barn og unge og deres foresatte.
- For å gi god hjelp, må ungdommens innspill og behov lyttes til og følges opp.
- Ungdommene ønsker å medvirke på alle arenaene der de deltar, også når nye tilbud skal utvikles.
- Medvirkning fra den unge og samarbeid med hjemmet er avgjørende for å få til god tilrettelegging. Det bidrar til trygghet og motivasjon når barn og unge høres, føler seg sett og forstått, og får være med å påvirke.

FORHOLD I EGET HUS

På konferansen «Vondt inni seg (2020)» var det en samtale mellom barnerettjurist, representant fra Barneombudet og en helseproff; Tema for samtalen var: Hvordan må psykisk helsetjeneste bruke barnekonvensjonen i arbeidet sitt?

I løpet av 2020 ble rapportene «**Jeg skulle hatt BUP i en koffert**» (Barneombudet) og **Ungdom med uavklart tilstand publisert**. (UKOM)

Disse rapportene berører sentrale deler av BUP sin virksomhet, og kommenterer blant annet på barn og unges rettigheter i møte med psykisk helsevern.

Vi tar bekymringene som kommer fram i disse rapportene på alvor. Begge disse rapportene peker på forbedringsområder knyttet til barns rettigheter i møte med psykisk helsevern.

Barnekonvensjonen

Fem artikler i barnekonvensjonen er sentrale rettigheter for barn i møte med BUP

- Artikkel 24- Barns rett til den høyest oppnåelige helsestandard.
- Artikkel 6 – Barns rett til optimal utvikling.
- Artikkel 3 – Barnets beste
- Artikkel 12 – Barnets rett til å gi uttrykk for sin mening
- Artikkel 4 - Det er statens ansvar å sette barnerettighetene ut i livet

- Januar Barn og unges rettigheter i møte med psykisk helsevern.
- Februar Barn og unges rettigheter på veien inn til BUP.
- Mars Barn og unges rettigheter ved inntaksvurderinger.
- April Barn og unges rettigheter til tilgjengelig og tilpasset informasjon.
- Mai Barn og unges rettigheter til medvirkning og involvering.
- Juni Barn og unges rettigheter til fleksibilitet i møte med spesialisthelsetjenesten
- September Barn og unges rettigheter til god samhandling mellom tjenestene.
- Oktober Barn og unges rettigheter til å møte den høyest oppnåelig helsehjelp.
- November Barn og unges rettigheter til informasjon om diagnose og medisinbruk.
- Desember Barn og unges rettigheter til optimal utvikling.

Oktober - Barn og unges rettigheter til å møte den høyest oppnåelig helsehjelp.

[P21 BUP oktober \(vimeo.com\)](https://vimeo.com/123456789)

Vi ønsket å nå ut til alle ansatte i avdelingen. Vi lagde derfor informasjonsmateriell som ble presentert i alle poliklinikker og poster i psykisk helsevern for barn og unge.

I forlengelse av det oppfordret vi hver poliklinikkleder/postleder å starte refleksjoner i egen enhet over månedens tema.

Informasjonsmateriell

10 månedlige videopodcaster

10 månedlige nyhetsbrev.

HVA ØNSKET VI Å OPPNÅ MED PROSJEKTET?

Ønsket vårt for dette prosjektet er at hver og en skal få mulighet til å reflektere over hvordan vi som avdeling ivaretar barn og unges rettigheter, og hvordan vi ivaretar barn og unges rettigheter i egen praksis.

Det er vår tro at et rom for refleksjon knyttet til våre kjerneoppgaver er noe den enkelte medarbeider vil sette pris på å få muligheten til. Det er også vår tro at disse refleksjonene vil inneholde tanker om hvordan vi kan gjøre ting annerledes, som bedre ivaretar barn og unges rettigheter. I fortsettelsen vil dette kunne føre til endringer i vår praksis til det beste for våre brukere.

Takk for meg!

